

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛЬСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ

Другі наукові читання пам'яті професора Д. О. Альперна:
актуальні питання патологічної фізіології

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції*

м. Харків, 8–9 травня 2025 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛЬСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ**

**Другі наукові читання пам'яті професора Д. О. Альперна:
актуальні питання патологічної фізіології**

***Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції***

м. Харків, 8–9 травня 2025 року

**Харків
ХНМУ
2025**

УДК 616-092(082)

Д76

Затверджено
Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 8 від 24.04.2025.

Редакційна колегія:

В. М'ясоєдов, В. Костевіч, Р. Вастьянов, А. Гоженко, С. Зяблицев, А. Лучинська,
Л. Руденко, М. Мирошніченко, О. Наконечна, В. Бібіченко, М. Кузнецова,
М. Ковальцова, М. Кучерявченко

Д76 Другі наукові читання пам'яті професора Д.О. Альперна: Актуальні питання патологічної фізіології : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Харків, 8–9 травня 2025 р.) / ред. кол. В. М'ясоєдов, В. Костевіч, Р. Вастьянов та ін. Харків : ХНМУ, 2025. 146 с.

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції представлено дані про історії патофізіології в Україні та світі; висвітлено результати комплексних клінічних та експериментальних досліджень щодо механізмів формування та розвитку типових патологічних процесів, хвороб та їх ускладнень, а також технологій їх діагностики, профілактики та лікування.

Матеріали конференції призначаються представникам наукових установ, закладів вищої освіти, молодим ученим, здобувачам вищої освіти та працівникам сфери охорони здоров'я.

Тексти тез доповідей представлено в авторській редакції.

УДК 616-092(082)

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© Польське лікарське товариство, 2025
© Наукове товариство
патофізіологів України, 2025
© В. М'ясоєдов, В. Костевіч,
Р. Вастьянов та ін., 2025

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОШИРЕННЯ ШКІРНИХ ДЕРМАТИТІВ Лещенко Д.С., Ващенко Ю.В., Кучерявченко М.О.	70
ЕПІТЕЛІАЛЬНИЙ БАР'ЄР КИШЕЧНИКА ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО СИСТЕМНОГО АВТОІМУННОГО УШКОДЖЕННЯ Й ЗАСТОСУВАННЯ РЕСВЕРАТРОЛУ І НАНОЧАСТИНОК СРІБЛА Литвиненко А.П.	71
ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ВНУТРІШНЬООРГАННИХ АРТЕРІЙ СТОВБУРУ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ ЗРІЛОГО ВІКУ Лютенко М.А.	72
БОЙОВА ТРАВМА: ПАТОГЕНЕЗ Макаров В.В., Феськов В.М., Батюк Л.В., Чуприна М.В.	74
СИСТЕМНИЙ ХАРАКТЕР РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ: ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТА КЛІНІЧНІ НАСЛІДКИ Масленнікова М.О., Сухарєва Л.П.	75
МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ СТРЕС-ІНДУКОВАНОЇ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ НА КАЛЬЦІЄВУ СИГНАЛІЗАЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО НЕЙРОНА Маслов В.Ю., Шипшина М.С., Федулова С.А., Веселовський М.С.	76
ВПЛИВ ФЕНФОРМІНУ НА РОЗВИТОК ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ У ПЕЧІНЦІ ТВАРИН ЗА УМОВ АЛКОГОЛІЗАЦІЇ Микитенко А.О., Непорада К.С.	78
УЧАСТЬ СИГНАЛЬНИХ МОЛЕКУЛ В РЕГУЛЯЦІЇ ДИНАМІКИ ВНУТРІШНЬООЧНОЇ РІДИНИ У ТВАРИН В УМОВАХ МОДЕЛЮВАННЯ ГЛАУКОМНОГО ПРОЦЕСУ Михейцева І.М., Коломійчук С.Г., Сіроштаненко Т.І.	78
КЛІНІГОВА АКТИВНІСТЬ НЕЙТРОФІЛІВ ПОТОМСТВА, ЩО ПІДДАВАЛОСЯ В ПРЕНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ВПЛИВУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО МАТЕРИНСЬКОГО ХРОНІЧНОГО ЗАПАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ БАКТЕРІАЛЬНОЇ ЕТІОЛОГІЇ Мішин Ю.М.	80
ПРОБЛЕМА ДУМСКРОЛІНГУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ХНМУ Монакова О. С., Бойко І.С., Калінін Д.Е.	81
ЗАПАЛЬНА ВІДПОВІДЬ ПРИ ПОРАНЕННЯХ: РОЛЬ МЕДІАТОРІВ ТА ФАЗОВИЙ ПЕРЕБІГ Ніколенко Ю.В., Калініченко К.В., Сухарєва Л.П.	83
ВПЛИВ СУМІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ВОРТІОКСЕТИНУ З ПРОТИСУДОМНИМИ ПРЕПАРАТАМИ НА ВИРАЖЕНІСТЬ МНЕСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ КІНДЛІНГ-ІНДУКОВАНИЙ МОДЕЛІ ХРОНІЧНОГО ЕПІЛЕПТОГЕНЕЗУ Остапенко І.О.	84
ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИБУХОВИХ ТРАВМ: ВІД ЛОКАЛЬНИХ УШКОДЖЕНЬ ДО СИСТЕМНИХ ПОРУШЕНЬ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ) Павлов О.О., Кузнецова М.О.	86
ОСОБЛИВОСТІ КЛІТИННОЇ РЕГЕНЕРАЦІЇ ІНДУКОВАНИХ СКОПОЛАМІНОМ НЕЙРОДЕГЕНЕРАТИВНИХ ЗМІН ТКАНИНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЩУРІВ Павлова О.О., Лук'янова Є.М.	88
ДИНАМІКА НЕЙТРОФІЛЬНО-ЛІМФОЦИТАРНОГО ТА ЛІМФОЦИТАРНО- МОНОЦИТАРНОГО СПІВВІДНОШЕНЬ У ПЕРИФЕРИЧНІЙ КРОВІ ЗА ВТОРИННО ХРОНІЧНОГО ЗАПАЛЕННЯ НА ТЛІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНГІБІТОРА ТРОМБІНУ Павлова О.О., Шевченко В.О.	89

КІЛІНГОВА АКТИВНІСТЬ НЕЙТРОФІЛІВ ПОТОМСТВА, ЩО ПІДДАВАЛОСЯ В ПРЕНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ВПЛИВУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО МАТЕРИНСЬКОГО ХРОНІЧНОГО ЗАПАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ БАКТЕРІАЛЬНОЇ ЕТІОЛОГІЇ

Мішин Ю.М.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Загострення хронічних інфекцій сечостатевої системи під час вагітності є актуальною проблемою у всьому світі, що проявляється різним ступенем тяжкості перебігу та ускладненнями, особливо небезпечним з яких є розвиток нефропатології у потомства. Механізми, що лежать в основі розвитку патології нирок у нащадків, ще є не достатньо вивченими (Naskar M., 2024; Tsai Z., 2023). Імунні клітини відіграють важливу роль у захисті проти уропатогенних бактерій за допомогою різних механізмів, однак, серед багатьох факторів вродженого імунітету саме нейтрофіли є тими імунними клітинами, які найбільш реагують на зміни у внутрішньоутробного середовищі та при народженні (Shrestha S., 2023; Vega-Perez A., 2021).

Мета. Визначити кілінгову активність нейтрофілів потомства, що піддавалося в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи бактеріальної етіології.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалом дослідження була кров щурят популяції WAG, народжених від матерів з хронічним запальним процесом сечостатевої системи, спричиненим уроізольтатами *Proteus mirabilis* та *Streptococcus pyogenes*. Для оцінки кілінгової активності нейтрофілів було використано спонтанний та стимульований метод автоматизованого обліку тесту з нітросиним тетразолієм (НСТ-тесту) з виділеною суспензією. Аналіз результатів проведено з використанням програми Statistica 7 (Xiuhua Guo, 2024).

Результати. В результаті проведеного статистичного аналізу даних НСТ-тесту встановлено, що показники спонтанного НСТ-тесту у всіх щурів дослідних груп були знижені. Так, у щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи, спричиненому *Streptococcus pyogenes*, показники спонтанного НСТ-тесту знижувались у 1,9 рази у 7-добових щурів, у 1,2 рази – у 1-місячних та 2-місячних щурів, а у щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи, спричиненому *Proteus mirabilis*, показники спонтанного НСТ-тесту знижувались 7-добових та 2-місячних щурів – у 1,9 рази, у 1-місячних – у 1,8 рази порівняно з аналогічними показниками контрольної групи. Слід зазначити, що контрольні значення спонтанного НСТ-тесту були нижче за аналогічні при стимульованому. Показники стимульованого НСТ-тесту у всіх щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи, спричиненому *Proteus mirabilis*, були зниженими: у 7-добових щурів – у 2 рази, у 1-місячних – у 1,3 рази, у 2-місячних щурів – у 1,2 рази порівняно з контролем. У щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи, спричиненому *Streptococcus pyogenes*, показники стимульованого НСТ-тесту знижувались у 7-добових щурів – у 1,7 рази та у 2-місячних щурів – у 1,1 рази порівняно з показниками контрольної групи, а у 1-місячних щурів – зростали у 1,5 рази, що свідчить про функціональну готовність нейтрофілів в крові 1-місячних щурів до протистояння мікробному впливу *Streptococcus pyogenes*.

Висновки. 1. У щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи, спричиненому *Proteus mirabilis*, кілінгова активність нейтрофілів була пригніченою, особливо у 7-добових щурів. 2. Реакції антимікробного захисту нейтрофілів, які спостерігаються у 1-місячних щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи, спричиненому *Streptococcus pyogenes*, є нетривалими та виснажуються у 2-місячному віці. 3. Проведені дослідження розширюють уявлення про

реакції метаболічної активності нейтрофілів у щурів, що піддавалися в пренатальному періоді впливу експериментального материнського хронічного запального процесу сечостатевої системи бактеріальної етіології.

Ключові слова: кілінгова активність нейтрофілів, потомство, хронічний материнський запальний процес сечостатевої системи.

Література:

1. Naskar M., & Choi H.W. (2024). A Dynamic Interplay of Innate Immune Responses During Urinary Tract Infection. *Immune network*, 24(4), e31. <https://doi.org/10.4110/in.2024.24.e31>.
2. Tsai Z., Carver K.A., Gong H.H., Kosai K., Deng J.C., & Worley M.J. (2023). Detailed Mechanisms Underlying Neutrophil Bactericidal Activity against *Streptococcus pneumoniae*. *Biomedicines*, 11 (8), 2252. <https://doi.org/10.3390/biomedicines11082252>.
3. Shrestha S., & Hong C.W. (2023). Extracellular Mechanisms of Neutrophils in Immune Cell Crosstalk. *Immune network*, 23 (5), e38. <https://doi.org/10.4110/in.2023.23.e38>.
4. Vega-Perez A., Villarrubia L.H., Godio C., Gutierrez-Gonzalez A., Feo-Lucas L., Ferriz M., Martinez-Puente N., Alcain J., Mora A., Sabio G., Lopez-Bravo M., & Ardavin C. (2021). Resident macrophage-dependent immune cell scaffolds drive anti-bacterial defense in the peritoneal cavity. *Immunity*, 54 (11), 2578–2594.e5. <https://doi.org/10.1016/j.immuni.2021.10.007>.
5. Xiuhua Guo, Fuzhong Xue. (2024). Textbook of Medical Statistics. *Zhengzhou University Press*. XII. e220. <https://doi.org/10.1007/978-981-99-7390-3>.

ПРОБЛЕМА ДУМСКРОЛІНГУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ХНМУ

Монакова О. С., Бойко І.С., Калінін Д.Е.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. В умовах активного користування соціальними мережами та цифровими технологіями молодь усе частіше стикається з думскролінгом – звичкою надмірно довго переглядати новини, особливо негативного характеру, що може викликати тривожність, стрес і емоційне виснаження. Згідно з даними Гарвардської медичної школи, 68 % користувачів соцмереж відчують підвищений рівень тривожності через надмірний перегляд новин, а 55 % повідомляють про труднощі із засинанням через цей процес.

В умовах сучасних кризових подій, таких як війна, пандемія COVID-19 та соціально-економічна нестабільність, студент може витратити значну кількість часу на перегляд новин, щоб відчувати себе в безпеці, однак це навпаки підвищує ризики розвитку психологічних розладів. Особливо це стосується студентів Харківського національного медичного університету (ХНМУ), оскільки їхнє перебування в регіоні, що межує з активною зоною бойових дій, робить інформаційний простір особливо напруженим. Студенти змушені стежити за новинами не лише через загальний інтерес, а й для власної безпеки, що спричиняє підвищене емоційне навантаження та збільшує ризик психологічних розладів.

Мета. Визначити розповсюдженість думскролінгу серед студентів ХНМУ, наслідків його впливу на їх психічне здоров'я та дослідити шляхи подолання цієї проблеми.

Матеріали та методи: проведено крос-секційне епідеміологічне дослідження шляхом опитування студентів у дистанційному режимі, використовуючи онлайн-платформу Google Forms. В опитуванні взяли участь 90 студентів ХНМУ різних курсів. Дослідження проводилось у період з 03.03.2025 по 12.03.2025. Середній вік студентів склав $20,2 \pm 1,4$ роки, серед респондентів було 74 жінки та 16 чоловіків. Більшість респондентів проживають у Харківській, Київській, Дніпропетровській областях, проте 15 % опитаних знаходяться за кордоном. Опитувальник складався з чотирьох частин, які містили питання з одним варіантом відповіді, з декількома відповідями та відкриті питання. Перша частина опитувальника включала в себе 11 питань, які були направлені на збір загальної інформації. Друга частина анкети включала в себе 5 питань, спрямованих на з'ясування впливу новин на якість сну. Третя частина анкети містила в собі 9 питань, відповіді на які дозволяли оцінити вплив думскролінгу на психічний стан студента. Четверта частина опитувальника мала в своєму складі 4 питання, спрямованих на визначення методів боротьби з думскролінгом.

Наукове видання

**Другі наукові читання пам'яті професора Д. О. Альперна:
актуальні питання патологічної фізіології**

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції*

м. Харків, 8–9 травня 2025 року

Відповідальний за випуск М.С. Мирошніченко

Формат А4. Ум. друк. арк.18,25.

Редакційно-видавничий відділ ХНМУ,
пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com
vid.redact@knu.edu.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.